

Obsah

I. Úvod	6
I. 1. Na okraj prováděného výzkumu	6
I. 2. Současné trendy při studiu dějin obyvatelstva s použitím kvantitativních metod	10
I. 3. České Budějovice – městské vsi a statky	18
II. Pramenná základna	26
II. 1. Zhostní (propouštěcí) agenda	26
II. 2. Matriční evidence	30
II. 3. Databáze v programu Microsoft Access	36
III. Okolnosti zhostního řízení	45
III. 1. Zemská nařízení týkající se kontroly mobility poddaných	45
III. 2. Zhostní praxe na českobudějovickém panství	51
<i>III. 2. 1. Počty vyřizovaných žádostí o udělení zhostu</i>	51
<i>III. 2. 2. Doba potřebná k vyřízení žádosti o udělení zhostu</i>	55
<i>III. 2. 3. Formální charakter propouštěcího řízení</i>	57
<i>III. 2. 4. Specifika žádosti ohledně propuštění na svobodu</i>	62
<i>III. 2. 5. Poplatek za udělení zhostu</i>	63
<i>III. 2. 6. Propouštěcí řízení korespondenční cestou</i>	66
IV. Základní charakteristika migrací	69
IV. 1. Evropské výzkumy migrací venkovského obyvatelstva	69
IV. 2. Rozsah migrací ve světle kvantitativních ukazatelů	74
IV. 3. Otázka naplňování reciprocity ve zhostním řízení	86
IV. 4. Migrace na velkou vzdálenost optikou konkrétních případů	90
<i>IV. 4. 1. Čechy (mimo Budějovický kraj)</i>	91
<i>IV. 4. 2. Morava</i>	92
<i>IV. 4. 3. Štýrsko, Horní a Dolní Rakousy</i>	95
<i>IV. 4. 4. Dolní Franky</i>	96
V. Charakteristika migrujících osob	99
V. 1. Migrující osoby z pohledu statistiky	99
V. 2. Migrující jednotlivec	104

<i>V. 2. 1. Muž</i>	104
<i>V. 2. 2. Žena</i>	105
V. 3. Otázka poddanské příslušnosti dětí	105
<i>V. 3. 1. Vrchnostenské stanovisko</i>	105
<i>V. 3. 2. Legalizace pobytu u dětí pobývajících mimo panství</i>	107
V. 4. Neúplné rodiny	108
<i>V. 4. 1. Vdova – spor o poddanskou příslušnost dětí</i>	108
<i>V. 4. 2. Svobodné matky a nemanželské děti optikou zhostní agendy</i>	109
<i>V. 4. 3. Společenský vzestup (sociální mobilita) nemanželského syna</i>	110
VI. Odůvodnění zamýšlené migrace	112
VI. 1. Důvody k uskutečnění migrace z pohledu kvantitativní analýzy	112
VI. 2. Uzavření sňatku	123
<i>VI. 2. 1. Uzavření sňatku podmíněné pracovní migrací</i>	123
<i>VI. 2. 2. Palingamní sňatek podmíněný změnou bydliště</i>	124
<i>VI. 2. 3. Palingamní sňatek se zhostem, bez změny bydliště</i>	125
<i>VI. 2. 4. Opakovaný sňatek podmíněný zhostním řízením</i>	126
<i>VI. 2. 5. Neuskutečněný sňatek</i>	127
<i>VI. 2. 6. Těhotenství jako důvod pro udělení zhostu</i>	128
VI. 3. Osiření a ovdovění	130
<i>VI. 3. 1. Úplný sirotek</i>	130
<i>VI. 3. 2. Hmotné zajištění ovdovělé matky</i>	131
VI. 4. Stáří, nemoc a smrt	132
<i>VI. 4. 1. Nemocná matka</i>	132
<i>VI. 4. 2. Starý otec</i>	132
<i>VI. 4. 3. Poslední přání na smrtelném loži</i>	133
VI. 5. Zdravotní překážky	134
<i>VI. 5. 1. Duševní postižení</i>	134
<i>VI. 5. 2. Tělesné postižení</i>	135
<i>VI. 5. 3. Pracovní úraz</i>	137
<i>VI. 5. 4. Válečné zranění</i>	138
VI. 6. Studium a vyučení	138
<i>VI. 6. 1. Českobudějovické piaristické gymnázium</i>	138
<i>VI. 6. 2. Předpoklad lepšího pracovního uplatnění</i>	139
<i>VI. 6. 3. Perspektiva osoby neschopné výkonu fyzické práce</i>	139
<i>VI. 6. 4. Úraz a podlomené zdraví jako součást argumentace</i>	140

VI. 7. Služba v armádě	141
<i>VI. 7. 1. Náhradní rekrut</i>	141
<i>VI. 7. 2. Vysloužilci očima vrchnostenských úředníků</i>	142
<i>VI. 7. 3. Uzavření sňatku a převzetí obchodní živnosti</i>	142
<i>VI. 7. 4. Požadavek lehčí práce</i>	143
<i>VI. 7. 5. Propuštění z armády v zájmu převzetí rodinného hospodářství</i>	143
<i>VI. 7. 6. Neočekávaný návrat vojenského invalidy</i>	144
VI. 8. Ve vrchnostenských službách	145
<i>VI. 8. 1. Kancelářský úředník</i>	145
<i>VI. 8. 2. Lokajové</i>	145
<i>VI. 8. 3. Kočí</i>	147
VII. Migrace na českobudějovická předměstí	148
VII. 1. Předměstští migranti ve světle kvantitativní analýzy	148
VII. 2. Rodinné migrační strategie	152
<i>VII. 2. 1. Bratři Riedlovi – sourozenecké migrační strategie</i>	152
<i>VII. 2. 2. Geografická a sociální mobilita Mikuláše Rudensteinerja</i>	154
<i>VII. 2. 3. Tři děti Bartoloměje Waschnera – rozdílné okolnosti zhostního řízení</i>	156
VIII. Alžběta Griebhuberová, rozená Waßnerová	
– neobyčejný příběh prosté ženy	159
VIII. 1. Metody a prameny	159
VIII. 2. Manželé Waßnerovi a jejich děti	162
VIII. 3. Alžběta Griebhuberová, rozená Waßnerová, její životní osudy na předměstí Vídně	169
VIII. 4. Danův grunt ve Srubci a dědictví po matce Marianě	177
VIII. 5. Okolnosti Alžbětina návratu do Českých Budějovic	182
VIII. 6. Rozuzlení případu Alžběty Griebhuberové	187
IX. Závěr	194
X. Přílohy	208
X. 1. Tabulky	208
X. 2. Genealogická schémata	221
X. 3. Mapy	230

XI. Seznam pramenů a literatury	238
XI. 1. Prameny nevydané	238
XI. 2. Prameny vydané a dobové tisky	245
XI. 3. Literatura	246
XI. 4. Internetové zdroje	259
XII. Seznam zkratk	260
XIII. Seznam tabulek v textu	262
XIV. Seznam příloh za textem	264
XIV. 1. Tabulky	264
XIV. 2. Genealogická schémata	264
XIV. 3. Mapy	265
XV. Seznam obrazových příloh	266
XVI. The migratory strategies. Town, suburbs and villages in the domain of České Budějovice in the second half of the eighteenth century (Summary)	269